

Turtagnings signaler i tolkade samtal

Thomas Thomsen

Tolk- och översättarinstitutet, Institutionen för svenska och
flerspråkighet

Examensarbete 15 hp

Tolkning, kandidatkurs (30 hp)

Höstterminen 2014

Handledare: Elisabet Tiselius

Examinator: Birgitta Englund Dimitrova

English title: Turn-taking signals in Interpreter-mediated interaction
(BA-thesis)

Stockholms
universitet

Sammanfattning

I denna studie har jag undersökt vilka strategier som tolkar använder i ett tolkat samtal för att styra turtagningen. För att genomföra undersökningen spelades ett fiktivt tolkat samtal angående nystartsjobb på arbetsförmedlingen in på video i Tolk- och översättarinstitutets lokaler. Språken som talas i samtalet är spanska och svenska och en intressant aspekt är att jag, uppsatsförfattaren, tolkade samtalet. Detta har tillåtit mig att kunna reflektera i analysen över vad som händer i samtalet genom retrospektion men även transkription och iakttagelser från det videoinspelade materialet har använts i analysen. Huvudsakligen undersöks fem strategier som tolkar använder sig av när de tolkar (Wadensjö, 1998, Englund Dimitrova, 1991), nämligen överlappande tal, pauser, inandning, blickar och tolkens aktiva deltagande i samtalet. Det konstateras att inandning och blickar är ett område där det finns ytterligare behov av forskning men också att tolkning generellt är i behov av mer forskning, framförallt på det svenska språket.

Abstract

In this study I have examined the different strategies normally used by interpreters to control turn-taking in interpreter-mediated interaction. To realize the investigation, a video recording of a fictitious interpreted conversation about so-called "New start" jobs at an employment office was made. The recording took place at the Institute for Interpreting and Translation Studies at Stockholm University. The spoken languages were Spanish and Swedish and an interesting aspect is that the writer of this BA-thesis, is also the interpreter of the event. This allowed me, in the analysis, to reflect on what happened in the conversation through retrospection but also through the transcript and observations made from the video-recorded material. Five of the typical turn-taking strategies that interpreters use when interpreting were examined in this study (Wadensjö, 1998, Englund Dimitrova, 1991): overlapping speech, pauses, inhalation, gaze and the interpreter's active participation in the conversation. It was found that inhalation and gaze are areas where there is a need for further investigation, but also that for interpreting in general there is a need for more scientific research, in particular when it comes to the Swedish language.

Nyckelord

Tolkning, dialogtolkning, turtagning, retrospektion, spanska, svenska

Keywords

Interpreting, dialogue interpreting, turn-taking, retrospection, Spanish, Swedish

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Avgränsning av undersökningen	2
1.2 Syfte och forskningsfrågor	2
2. Bakgrund	4
2.1 Turtagning i enspråkiga samtal	4
2.2 Turtagning i tolkade samtal	5
2.2.1 Strategier för att ta samtalsturen	6
3. Material och metod	8
3.1 Material	8
3.2 Metod	8
3.2.1 Transkription	9
3.2.2 Retrospektion	9
3.3 Etiska överväganden	9
4. Resultat och analys	11
4.1 Överlappande tal	11
4.2 Pauser	12
4.3 Inandning och blickar	13
4.4 Aktivt deltagande	14
5. Diskussion	16
Bibliografi	18
Bilagor	20
Bilaga 1 – Medgivande från deltagare	20
Bilaga 2 - Transkriptionssymboler	21
Bilaga 3 – Transkription av videoinspelning	22

1. Inledning

Varje dag används tolkning mellan ett flertal språk inom olika områden som sjukvård och rättsväsendet. För lekmannen är det kanske inte självklart att tolkning är en typ av muntlig översättning i realtid. Inte ens för den sakkunnige är skillnaden mellan översättning och tolkning nödvändigtvis självklar. Hur skulle då en fullständigt övergripande definition av tolkning låta?

Tolkning är en typ av översättning där både den **första och sista återgivningen på ett annat språk** produceras utifrån en **engångspresentation** av ett yttrande på ett källspråk. (Fetstil i original, Min översättning, Pöchhacker, 2004: 11)

Det är inte helt lätt att på ett kort och koncist sätt definiera tolkning, men Pöchhacker är kanske en av de som kommer närmast en definition av begreppet tolkning. Kanske skulle man ändå tycka att även denna definition har sina brister då den inte framhäver att det handlar om muntlig kommunikation. Detta examensarbete kommer att behandla begreppet tolkning, alltså muntlig översättning mellan talade språk (Englund Dimitrova, 1991: 23). Men också tolkning är ett brett område med olika arbetsituationer, metoder och tolktekniker. Man brukar huvudsakligen prata om två typer av tolkning; konferenstolkning och kontakttolkning. Jag kommer här att tala om kontakttolkning, en form av dialogtolkning där en tolk arbetar med minst två personer och översätter muntligt till och från de två språk som dessa personer talar. Metoden som används kallas för konsekutiv tolkning och innebär att tolken inväntar pauser eller att en deltagare avslutar ett yttrande för att sedan låta tolken översätta vad som sagts till den andra deltagaren (Entrena, 2013: 337). Man brukar säga att tolken i detta trepartssamtal fungerar som en bro mellan de två personer som annars inte skulle förstå varandra (Wadensjö, 1998).

Fortsättningsvis benämns såväl kontakttolkning som dialogtolkning med tolkning eftersom inte andra former av tolkning kommer att behandlas.

För att titta närmare på de mekanismer som pågår under ett tolkat samtal har jag gjort en undersökning av ett tolkat samtal mellan en svensktalande arbetsförmedlare och en arbetssökande som talar spanska. Samtalet är ett fiktivt videoinspelat samtal där jag själv är tolk och de övriga deltagarna är skådespelare som har godkänt användning av det inspelade materialet i undersökningssyfte.

En vanlig missuppfattning om tolkning är att tolken bara ska översätta vad hen hör, ungefär som om tolkar vore maskiner. Vid ett studiebesök hos Migrationsdomstolen med TÖI i maj 2014 blev studenterna informerade om att det inte var viktigt för tolkarna att i förväg få information om ärendet eftersom de ändå bara ska tolka vad som sägs. Detta är ett typexempel på hur tolkar kan anses fungera som maskiner.

Cynthia B. Roy (1993/2002) förklarar att man på sextiotalet ofta definierade tolken som en maskin för att på detta sätt professionalisera yrket och skapa distans från de oprofessionella tolkar som översatte för familjemedlemmar. "...tolken är i själva verket bara en apparat som inte tar del av kommunikativa handlingar annat än att opartiskt vidarebefordra meddelanden mellan individer som inte delar ett gemensamt språk" (Min översättning, Tate & Turner, 1997/2002: 374). Anledningen till att man formulerade denna definition var att man ville skilja på professionella tolkar och de som tolkade åt en familjemedlem och på detta sätt påpeka att professionella tolkar är neutrala och inte tar någons parti.

Tittar man närmare på dessa beskrivningar ser man dock att de inte alls beskriver tolken som en maskin (Roy, 1993/2002).

I dag vet man att tolken inte fungerar som en maskin utan att det ligger flera års arbete, studier och erfarenhet bakom en skicklig tolk (Entrena, 2013: 338-339). I Sverige har Kammarkollegiet tagit fram riktlinjer som alla tolkar uppmanas att följa i deras dagliga arbete. Det är framförallt en vägledning för auktoriserade tolkar, tolkar som har genomgått ett speciellt prov för att få en titel som auktoriserad tolk, men också andra tolkar rekommenderas att ta hänsyn till dessa regler. Tolken har tystnadsplikt, ska vara neutral och opartisk och ska i viss mån kunna organisera samtalet och hålla reda på vems tur det är att tala (God Tolksed, 2011).

Men det finns många situationer som inte alltid går att förutsäga och där man inte riktigt kan sätta upp regler för hur tolken ska eller borde ha hanterat situationen. Ett av dessa problem är turtagningen som kan vara nästintill omöjlig att förutse innan man genomför ett tolkat samtal. Man kan inte veta vem som kommer säga vad eller hur de kommer att säga det. Tolken kan försöka styra samtalet men inte bestämma vem som ska prata och vem som ska lyssna. Alla samtalsdeltagare har inte samma förväntningar på samtalets turtagning och framförallt inte när de har olika språk och olika kulturer.

1.1 Avgränsning av undersökningen

För att avgränsa min undersökning har jag valt att utreda begreppet turtagning i tolkade samtal. Alla samtal har olika turer, även icke tolkade samtal, och deltagarna bestämmer medvetet eller omedvetet vems tur det är att tala varje gång de pratar med någon. Denna turtagning är dock inte lika självklar för alla samtalsdeltagare och i ett tolkat samtal blir tolken, vare sig hen vill eller inte, automatiskt samordnare av samtalsturer (Wadensjö, 1998). ”Talaren och tolken talar turvis, talaren avbryter sitt tal med jämna mellanrum – efter några meningar – varvid tolken får tid att tolka dessa avsnitt för åhörarna” (Ingo, 2007: 296). Anderson hävdar också att utan tolken skulle inte turtagningen eller samtalet fungera överhuvudtaget. Samtalsdeltagarna skulle inte förstå varandra och på grund av språkbarriären skulle turtagningen inte längre spela någon roll. ”...samspelet skulle vara omöjligt utan tolkens medverkan” (Min översättning, Anderson, 1976/2002: 212).

Turtagning innebär alltså att man skiftar från en talare till en annan och i ett tolkat samtal är det tolken som bidrar till organisationen av samtalsturer. Om en deltagare talar för länge kan tolken behöva avbryta eller ta samtalsturen för att i sin egen översättning av yttrandet inte riskera att utelämna information. Det är därför viktigt att man i ett tolkat samtal tar hänsyn till tolkens minneskapacitet och inte talar alltför länge. Men det är samtidigt viktigt att tolken inte tar över samtalsturen och avbryter för snabbt eftersom en samtalsdeltagare då skulle kunna tappa bort sig och därmed inte få fram sitt budskap.

1.2 Syfte och forskningsfrågor

Det finns mycket skrivet om turtagning tidigare och mitt syfte är att försöka bekräfta tidigare antaganden inom detta område. Jag har dock förhoppningen att kunna tillföra en ny aspekt på begreppet turtagning eftersom jag i min analys av materialet har haft tillgång till min egen tankegång då jag tolkade. Min analys kommer därför innehålla element av retrospektion då jag tänker tillbaka på vad jag funderade på under det tolkade samtalet och om det hade någon betydelse för tolkningens utgång. Delar av det som sker i ett samtal är förmodligen endast åtkomligt genom att undersöka deltagarens (tolken i det här fallet) tankar omkring skeendet. Videoinspelningen innehåller flera

intressanta aspekter i ett tolkat samtal, bortfall, osäkerhet hos tolken, felöversättningar, men jag har valt att titta enbart på turtagningen. Jag kommer alltså helt och hållet bortse från dessa aspekter i min analys av materialet men är fullt medveten om deras existens. Turtagning är enligt mig en viktig del i ett tolkat samtal som till viss del kan styras och påverkas av tolken. Jag kommer genomgående att utgå från följande forskningsfrågor:

- Vilka strategier använder tolken i samtalet för att styra turtagningen?
- Är dessa strategier effektiva? (Med effektiva avses här att de underlättar och gör att samtalet flyter på smidigare.)
- Vad händer om en annan deltagare i samtalet tar turen innan tolken har tolkat klart?

2. Bakgrund

Samtal är en form av muntlig kommunikation där olika villkor måste vara uppfyllda. Samtalet måste till exempel föras mellan minst två personer, ofta i realtid, i ett socialt växelspel mellan deltagarna. Dessa befinner sig för det mesta på samma plats och kommunikationen är dialogiskt organiserad vilket innebär att deltagarna ”talar i turer, responderar på och utvecklar det som sagts i föregående turer och orienterar sig mot kommande turer” (Lindström, 2008: 29).

Att föra ett samtal kan ha en väldigt komplex natur och deltagarna brukar vanligtvis följa ett dolt organiserat system som att inte tala i mun på varandra, så kallat överlappande tal. Detta dolda system kallas turtagning och kan se annorlunda ut i ett tolkat samtal än i ett ”vanligt samtal” mellan två personer som talar samma språk (Ibid, 2008: 29).

Samtal kan delas upp i olika kategorier som ”vardagliga samtal” och ”institutionella samtal” som båda har olika kännetecken och oskrivna regler. Framförallt i det institutionella samtalet hittar man oskrivna regler där det är mer eller mindre förbestämt vem som ska ställa frågorna och vem som ska svara. Maktfördelningen mellan deltagarna i denna typ av samtal brukar vara mer asymmetrisk än i ett vardagligt samtal. Det handlar om samtal mellan till exempel kund-expedit, klient-myndighet eller patient-läkare och samtalen äger ofta rum med en specifik avsikt att nå fram till ett mål, som till exempel ett myndighetsbeslut eller en sjukdomsdiagnos.

Reglerna för hur man hanterar turtagningen i ett vardagligt samtal skiljer sig från det institutionella samtalet. Medan det i ett vardagligt samtal mellan familj och vänner inte finns något egentligt mönster att följa finns det i ett institutionellt samtal både förväntningar och förpliktelser mellan deltagarna (Lindström, 2008: 30).

2.1 Turtagning i enspråkiga samtal

Ett samtal består av olika turer i form av dialogiska sekvenser där en tur avgränsas av att en ny talare tar ordet. Samtalsturen kan gå från en deltagare till en annan genom signaler som deltagarna ständigt läser av från sina samtalspartners (Lindström, 2008: 54). En samtalstur kan vara både lång och kort och kan bestå av allt från ett enstaka ord som ”ja” till ett yttrande, en fras eller ett längre utlägg i form av en berättelse (Norrby, 1996: 124).

Englund Dimitrova säger till exempel att ”en talande har talarturen om han är den ende som talar” och att talarturer kan komma direkt efter varandra eller med en kort paus emellan. Talarturen kan också tas av en deltagare genom överlappande tal, att någon börjar prata i mun på någon annan, eller att en deltagare ger talarturen till en annan deltagare explicit eller implicit genom gester eller ansiktsuttryck (Englund Dimitrova, 1991: 22).

Vanligtvis talar inte deltagarna i munnen på varandra utan turen går från en deltagare till en annan i form av åsikter, instruktioner eller frågor. De regler som direkt eller indirekt organiserar samtalet kallas för turtagning (Lindström, 2008: 123) och man kan säga att fördelningen av ordet mellan deltagarna under samtalets gång bestäms av turtagningsregler (Norrby, 1996: 122).

Turtagning organiserar interaktionen i talarturer för att turövergångarna mellan deltagarna ska ske så smidigt som möjligt. Turtagning består av olika komponenter som hur man ger turen till en annan deltagare eller kompetens att läsa av en samtalspartners återkopplingssignaler. Under ett samtal brukar den som lyssnar nästan alltid ge någon form av respons, ett slags kvitto för att visa att man är intresserad och vill höra mer. Detta kallas för återkopplingssignaler och brukar normalt sett infalla i en talares pauser i form av hummanden eller korta kommentarer (Norrby, 1996: 161).

Turtagningssystemet är mycket komplext och kan variera beroende på hur många som deltar i samtalet och vilken samtalssituation det handlar om; till exempel vardagliga samtal eller institutionella samtal (Lindström, 2008: 124). I ett institutionellt samtal är det betydligt enklare att urskilja turtagningssystemet än i ett vardagligt samtal. En förhållsledare, läkare eller annan myndighetsperson är oftast den som ger ordet, håller i samtalet och ser till att man följer en invand struktur av till exempel frågor och svar (Norrby, 1996: 122).

Några vanliga sätt för en talare att försöka ta över talarturen eller visa att hen är beredd att börja tala kan ske genom signaler som deltagarna sänder ut. Det kan ske medvetet eller omedvetet och många gånger icke-verbalt till exempel genom att vända sig mot den man vill tala till för att få ögonkontakt (Lindström, 2008: 206). Blickar kan visa både att vi vill säga något eller att vi är ointresserade eller vill undvika samtalet. Att fånga talarens blick kan vara ett sätt att signalera att man vill ha nästa talartur och om talaren i sin tur undviker ögonkontakt med den som gör anspråk på samtalsturen kan det innebära att hen vill behålla samtalsturen (Norrby, 1996: 123).

Andra icke-verbala signaler kan vara ”ljud som inandning, smackning eller harkling samt vissa >>tvekljud<< som i skrift återges bland annat med former som *eh*, *äh* och *öh*.” Dessa försök att ta turen gör att deltagarna i samtalet riktar sig mot den som vill tala för att ge den mer utrymme (Lindström, 2008: 206). Även ansiktsuttryck och handrörelser kan vara tecken på att man vill ta nästa samtalstur (Norrby, 1996: 123).

Men det är inte bara de som vill tala som sänder ut olika signaler utan också den som talar kan signalera att det snart är dags för någon annan att ta över samtalsturen. Detta sker till exempel med en avslutande inramningsfras, fallande intonation eller avtagande samtalstempo för att övriga deltagare ska kunna urskilja när de kan ta över samtalsturen (Norrby, 1996: 125).

2.2 Turtagning i tolkade samtal

Ett enspråkigt samtal bygger på att samtalsdeltagarna turas om att ta samtalsturer av olika längd. I ett tolkat samtal ser turtagningen annorlunda ut eftersom tolken då och då måste komma in och översätta vad parterna säger (Skaaden, 2013: 120). Samtalsfördelningen styrs av att tolken med jämna mellanrum, normalt varannan tal-tur, tar samtalsturen och översätter vad en tidigare deltagare har sagt (Wadensjö, 1998: 25).

Reglerna för turtagning i ett tolkat samtal kan se annorlunda ut eftersom deltagarna talar olika språk, kan ha skilda kulturer i vilka samtalsregler och förväntningar på samtalet kan vara olika. Dessa roller kan se olika ut i olika kulturer. Ett exempel är lämplig pauslängd mellan samtalstureorna för att parterna varken ska tycka att de är för långa eller för korta. Pauslängden kan till exempel bero på etniska, kulturella och sociala faktorer (Norrby, 1996: 121). Om samtalsdeltagarna har olika förväntningar på pausernas längd är det lätt att det blir missförstånd (Norrby, 1996: 131).

Att parterna talar samtidigt som tolken kan bero på flera saker. Parterna kanske inte är medvetna om ansvarsfördelningen som bör finnas i samtalets innehåll och inriktning, de vet inte hur ett tolkat samtal går till eller så har deltagarna olika förväntningar som inte går ihop (Wadensjö, 1998: 123).

På grund av detta ändras reglerna för hur samtalet är uppbyggt, samtalet blir längre och signaler som man i ett enspråkigt samtal kan läsa av för att hålla reda på turtagningen försvåras. En grundläggande skillnad i ett tolkat samtal är att tolken måste styra turtagningen i viss mån genom att kontrollera samtalsturens längd i förhållande till sin egen minneskapacitet (Skaaden, 2013: 120). Detta kan ibland få samtalet att fragmentiseras, att ett längre yttrande av en deltagare måste brytas ner i mindre delar av tolken. Fragmentisering kan bidra till att deltagarna, kanske till och med tolken, drar förhastade slutsatser om vart samtalet är på väg och därför ändrar samtalets inriktning. Ett längre yttrande kan i sin helhet framstå på ett annat sätt än vad det skulle gjort om man enbart fick höra det i flera kortare stycken. Tolken kan alltså i viss mån påverka eller kontrollera samtalet beroende på samtalsturens längd (Wadensjö, 1998: 149).

I ett tolkat samtal använder man precis som i ett enspråkigt samtal olika signaler för att visa att man vill ha samtalsturen. Dessa signaler och strategier ser i ett tolkat samtal ut på samma sätt som i ett enspråkigt samtal. (Skaaden, 2013: 123-124). Om en samtalstur skulle bli för lång riskerar tolken att, på grund av bristande minne, inte kunna återge allt som sagts och därmed inte följa Kammarkollegiets riktlinjer.

Tolkens uppgift är att möjliggöra kommunikation mellan personer som inte talar samma språk. En tolk ska på det andra språket återge all information som lämnas. I tolkens roll ingår inte att bedöma vad som är intressant eller ointressant av det som sägs. Principen för informationsöverföringen kan sammanfattas med vittnesedens avsnitt att *"intet förtiga, tillägga eller förändra"* (Kammarkollegiet, 2011: 4).

2.2.1 Strategier för att ta samtalsturen

Ibland uppfattar inte samtalsdeltagarna de signaler som tolken använder sig av för att styra turtagningen och mer radikala strategier kan behöva användas för att ta en samtalstur. På grundval av vad jag sett i videoinspelningen (se resultat) kommer jag framförallt att tala om fem olika strategier som tolken använder sig av; överlappande tal, pauser, inandning, blickar och aktivt deltagande. Alla tolkar borde dock sträva efter en grundläggande metod enligt Anderson som innebär att "en kraftfull tolk skulle kunna lösa problemet med överbelastning genom att helt enkelt insistera att hans klienter turas om att tala, gör uppehåll ofta och avbryter konversationen efter en timme eller två (Min översättning, 1976/2002: 212).

En vanlig strategi är, som jag tidigare nämnt, överlappning, att tolken avbryter och börjar tolka. Det är inte en idealisk situation men tolken får i detta fall överväga att gå miste om information eller avbryta genom överlappande tal för att återge allt som sagts. Av denna anledning rekommenderas det generellt att deltagarna i ett tolkat samtal försöker hålla samtalsturens relativt korta för att öka sannolikheten för tolken att återge allt (Skaaden, 2013: 126-127).

Det är också väldigt vanligt att tolken passar på att ta samtalsturen när en av deltagarna gör en paus i sitt tal. En tystnad efter ett yttrande kan av de övriga deltagarna uppfattas som att den som talade vill lämna ifrån sig samtalsturen och det är då tolken i regel börjar tolka. Det kan dock vara problematiskt eftersom den som talade kanske inte alls ville ge ifrån sig samtalsturen vilket kan resultera i överlappande tal. Detta kan innebära att tolken som har börjat tolka blir avbruten och ett missförstånd uppstår (Englund Dimitrova, 1991: 47-49).

Blickar är ytterligare en strategi för tolken att signalera vem som ska ta nästa samtalstur. I regel brukar den som tolken tittar på i slutet av ett yttrande vara den person som förväntas tala härnäst. Det finns självklart undantag och även om tolken tittar på en deltagare samtidigt som tolken översätter en fråga till den andra deltagaren så kommer den deltagare som tolken inte tittar på att svara (Englund

Dimitrova, 1991: 52). Man kan alltså anta att blickar har ett visst inflytande när det inte är uppenbart vem som bör ta nästa talartur (Englund Dimitrova, 1991: 53).

På samma sätt använder sig tolken av kraftig inandning för att ta samtalsturen (Englund Dimitrova, 1991: 58-59). Kraftig inandning tyder på att tolken ”tar sats” och förbereder sig med mycket luft för att börja ett längre yttrande. Detta är en ganska vanlig metod hos tolken men är inte något effektivt sätt att göra anspråk på talarturen (Englund Dimitrova, 1991: 59).

Turtagningen kan också påverkas av tolken på andra sätt, till exempel med aktivt deltagande. Tolken kan exempelvis begära att någon av parterna klargör något de sagt, be om mer tid för att översätta eller ge en kommentar till något som har sagts eller kanske missuppfattats. Detta aktiva deltagande kan uppfattas både som ett störande moment i den naturliga turtagningen men också som en strategi för att hantera turtagningen och föra samtalet åt rätt håll. Tolken kan till exempel begära att parterna ska hålla turtagningen eller att någon part ska börja tala, fortsätta tala eller fråga efter information som tolken eventuellt inte uppfattat (Wadensjö, 1998: 54-55). I ett tolkat samtal uppmanas tolken alltid att följa Kammarkollegiets riktlinjer och klargöra för båda parter att tolken aktivt går in i samtalet och ställer en fråga. Eventuella upprepningsfrågor och förtydligande skall också tolkas på båda språken (God Tolksed, 2011).

3. Material och metod

Materialet består av en videoinspelning av ett fiktivt tolkat samtal i vilket jag själv har tolkat mellan två parter. Det faktum att tolken blir ”sitt eget material” är förknippat med utmaningar i analysen, men det ger också unik insyn i hur tolken motiverar sitt agerande i olika situationer. Denna metod är vanlig inom etnografisk forskning och kallas autoetnografi. I tolkforskning har den använts av Hokkanen (2012). Syftet med denna undersökning är dock i huvudsak inte autoetnografiskt, men i analysen kommer jag naturligtvis att ta hänsyn till all tillgänglig information som finns om materialet.

3.1 Material

Videoinspelningen bestod av ett fiktivt tolkat samtal som utfördes den 7 oktober 2014 i Tolk- och översättarinstitutets bibliotek. Två skådespelare hade rekryterats och fick ekonomisk ersättning av institutionen för att genomföra en experimentell studie av hur ett tolkat samtal går till. En av dem skulle spela en svensktalande arbetsförmedlare och den andre, spansktalande, spelade arbetssökande som ansöker om nystartsjobb på arbetsförmedlingen. Varken tolk, arbetsförmedlare eller arbetssökande hade fått veta exakt hur samtalet skulle genomföras. Tema för tolkningen hade valts av institutionen och hållits ”hemlig” för att samtalet skulle bli så autentiskt som möjligt. Deltagarna hade inga fasta repliker men visste ungefär vad som behövde komma fram under videoinspelningen. I övrigt improviserade de fram en dialog under videoinspelningens gång. Några dagar innan videoinspelningen ägde rum hade tolken via e-post fått reda på att tolkningen skulle handla om nystartsjobb på arbetsförmedlingen och utifrån denna information fick tolken förbereda sig på egen hand.

Videoinspelningen genomfördes med en videokamera och en mikrofon och fick genomföras två gånger. Första gången fungerade inte ljudet och man fick därför kalla tillbaka alla deltagare några veckor senare för att genomföra videoinspelningen en andra gång. Språken som tolkades båda gångerna var spanska och svenska men innehållet i dialogen och karaktärernas bakgrund hade ändrats något för att skapa en ny situation för tolken. Videoinspelningen var sammanlagt 21 minuter och 03 sekunder lång och skickades till uppsatsförfattaren som utifrån materialet gjorde en transkription och en retrospektion av vad han kom ihåg från tolkningen.

3.2 Metod

Den metod som har använts för att analysera materialet har utgått helt och hållet från videoinspelningen. Utifrån denna videoinspelning har uppsatsförfattaren transkriberat hela samtalet och valt ut partier där turtagningen visar brister för att analysera dem ytterligare. I nästa steg har uppsatsförfattaren också använt sig av retrospektion och av själva videomaterialet för att se hur samtalsdeltagarnas kroppsspråk inverkar på turtagningen.

Avsikten var att analysera de olika strategier som tolken använder sig av för att påverka turtagningen och videoinspelningen har därför visat sig effektiv för att observera både tolkteknik och kroppsspråk hos deltagarna. Dessa aspekter skulle man inte kunna uppfatta av enbart en ljudinspelning. Några av

de strategier som framhävs är bland annat överlappande tal, inandning och tolkens aktiva deltagande i samtalet. Dessa strategier för att ta samtalsturen används ibland istället för att med ord ta turen från en annan deltagare. De exempel som presenteras under resultat har valts ut enbart utifrån när turtagningen uppvisar problem. Även om tolkningen mestadels flyter på utan några större problemkällor har exemplen valts ut just på grund av problematiken kring dem.

3.2.1 Transkription

Största delen av de exempel som har valts ut har enbart kunnat upptäckas efter att en transkription gjorts av materialet. Transkriptionen har genomförts på två olika sätt. Dels har en transkription av hela samtalet utförts (se bilaga 3) därefter har de exempel som presenteras i resultatet transkriberats i detalj enligt transkriptionssymbolerna i bilaga 2.

Den fullständiga transkriptionen av samtalet har sedan numrerats yttrande för yttrande i kronologisk ordning så att exemplen kan återfinnas i bilaga 3 för att se dem i sitt sammanhang. De yttranden som presenteras i form av exempel har också numrerats med samma nummer som detta yttrande har i den längre transkriptionen i bilaga 3.

Språken som används är svenska och spanska och ingen detaljtranskribering har gjorts av till exempel långa vokaler eller ord som uttalas med emfas eftersom de för denna undersökning av turtagning inte har någon betydelse. De transkriptionssymboler som jag valt att använda mig av består främst av överlappande tal samt mikropausar och återfinns med förklaring i bilaga 2. Översättning av spanskt tal till svenska har gjorts i både exemplen och den längre transkriptionen i bilaga 3 och har ibland översatts till konstig svenska för att visa hur källyttrandet på spanska såg ut.

3.2.2 Retrospektion

En fördel med att vara ”sitt eget material” är att man har tillgång till tolkens funderingar vid olika tillfällen under tolkningen. Retrospektion är en metod inom psykologin som syftar till att informanten eller deltagaren tittar tillbaka på en utförd uppgift och reflekterar över vad som egentligen hände under uppgiften. Informanten kan få stimuli för uppgiften genom att antingen se eller höra sig själv genomföra uppgiften eller se ursprunget till uppgiften som i tolkens fall är originaltalet (Ericsson & Simon, 1984/1993). Det är dock ovanligt inom studier utförda om tolkade samtal att ha tillgång till denna typ av material. Även i undersökningar där man intervjuar tolken efteråt (Ivanova, 1999, Vik-Tuovinen, 2006, Tiselius, 2013) finns det flera aspekter och tankegångar man troligen inte kommer att få fram då man sitter och analyserar materialet i detalj. Jag har använt mig av retrospektion från och till i både resultatet och analysen av videoinspelningen och det har fått mig att förstå varför turtagningen ibland varit bristande under tolkningen.

Retrospektionen genomfördes genom att uppsatsförfattaren tittade på videoinspelningen, pausade vid eventuella problemkällor och antecknade funderingar och tankar som han kom ihåg från tillfället. Dessa funderingar och tankar är vad som återspeglas i analysen av de exempel som presenteras i resultat och analys (se avsnitt 4).

3.3 Etiska överväganden

De två personer som hade rekryterats för experimentet fick innan videoinspelningen påbörjades skriva under ett formulär i vilket de gav sitt medgivande till att delta i undersökningen. Formulären som

återfinns i bilaga 1 innehåller information angående vad som kallas informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet. Dessa krav ger deltagarna information om att alla som deltar i undersökningen gör det av egen fri vilja, att de kan hoppa av även efter att de skrivit under och godkänt deltagandet, att de är anonyma och att uppgifterna som spelades in enbart kommer att användas i forskningssyfte (Vetenskapsrådet, 2000).

4. Resultat och analys

I detta avsnitt presenteras transkriptionsanalys, retrospektion samt analys av videoinspelat material. Transkriptionen har påvisat både exempel på när turtagning fungerar bra utan några större anmärkningar men också problematik kring vem som bör ta nästa samtalstur. Vanligtvis flyter turtagning i tolkade samtal på utan märkbar problematik men observationerna bygger framförallt på de tillfällen då man kan konstatera att turtagningen inte fungerar som den borde.

Redovisning av resultaten kommer att delas upp enligt fem strategier som tolken använder sig av under videoinspelningen; överlappande tal, pauser, inandning, blickar och aktivt deltagande. Eftersom inandning och blickar är nära sammankopplade (se diskussion under avsnitt 4.3 nedan) redovisas de under samma punkt. Dessutom innehåller analysen element av retrospektion vilket innebär att tolken reflekterar över tolkningen och dess turtagning utifrån vad han kommer ihåg.

Exemplen är numrerade och markerade med den tid de börjar i det inspelade materialet. De tre personer som har transkriberats är tolken (T), en kvinna som spelar arbetsförmedlare (AF) och en man som spelar arbetssökande (AS).

4.1 Överlappande tal

Överlappande tal är som vi sett ett vanligt sätt att ta samtalsturen ifrån någon. Det finns flera exempel på överlappande tal i det inspelade materialet och i exempel 1 ser vi hur deltagarna försöker ta samtalsturen ifrån varandra med hjälp av denna strategi. Exempel 1 visar en typisk situation där samtalsdeltagarna konkurrerar om samtalsturen tills en av dem vinner den.

Exempel 1 (Tid: 12.46)

- 107 AS ((Mumlar)) Supongo que porque he estado en la cárcel por ejemplo (.) y (.) supongo que *Jag antar att för att jag har varit i fängelse till exempel och jag antar att det är* es el motivo por el que no he trabajado durante cuatro años (.) *anledningen till att jag inte har arbetat under fyra år*
- 108 T [Ja till]
- 109 AS [y] como va a reaccionar mi mi mi empleador, no o sea, *och hur kommer min min min arbetsgivare reagera, nej alltså,*
- 110 T [E]
- 111 AS [¿voy] a poder trabajar en una escuela? ¿En el comedor de una escuela? Me parece un *kommer jag att kunna arbeta på en skola? I matsalen på en skola? Jag tycker det är* poco raro. *lite konstigt.*

Efter första och andra mikropausen (.) på rad 107 tar tolken inte samtalsturen eftersom AS signalerar med ordet ”y” (”och”) att han har något mer att säga. Vanligtvis brukar man inte avsluta en mening med att säga ”och” och detta signalerar därför att det kommer mer information. Efter tredje mikropausen i slutet av yttrandet på rad 107 har AS uttalat en fullständig mening och tolken försöker då börja tolka på rad 108. Detta leder till överlappande tal då AS på rad 109 tar tillbaka samtalsturen och fortsätter att tala. Tolken gör ytterligare ett försök att ta samtalsturen på rad 110 vilket åter igen leder till överlappande tal när AS tar tillbaka samtalsturen på rad 111.

I det tolkade samtalet har tolken vid några tidigare tillfällen tappat kontroll över turtagningen (se exempel 6 och 7) och påminns i retrospektionen om att han vill undvika att detta händer igen genom att göra anspråk på samtalsturen. Tolken försöker därför avbryta för att börja tolka vilket resulterar i överlappande tal eftersom AS inte är redo att ge samtalsturen ifrån sig ännu. Tolken upplevde under samtalet att AS inte hade tolken i åtanke utan väldigt gärna ville få fram sitt budskap och därför ignorerade tolkens försök att ta samtalsturen. Å ena sidan visste tolken inte om att AS troligen ville få fram att kombinationen skola-fängelse inte verkade logiskt för honom, vilket han inte får fram förrän på rad 111. Å andra sidan försökte tolken av begripliga skäl ta samtalsturen för att inte tappa kontrollen och lyckas tolka allt som sägs.

Englund Dimitrova påpekar också att missuppfattningar kan uppstå mellan samtalsdeltagare i en paus eller tystnad. En deltagare tror att det är fritt fram att ta samtalsturen under en mikropaus medan den andra deltagaren inte alls hade tänkt lämna ifrån sig samtalsturen. (Se avsnitt 2.2.1) Det är precis detta som vi kan observera i exempel 1 och som har fått överlappande tal att uppstå.

4.2 Pauser

Vi har redan sett i 4.1 vad pauser kan ha för inflytande över turtagningen. Exempel 1 visar ett typiskt fall när tolken inte lyckades ta samtalsturen från en samtalsdeltagare och vi ska därför titta på exempel 2, en situation när tolken med sin tolkstrategi lyckas ta samtalsturen från AF.

Exempel 2 (Tid: 12.39)

104 T A jag blir lite rädd för det här för eller ty för att jag tycker det känns lite konstigt.

105 AF Ok, vad är det, vad är det du tycker är konstigt, de jag kan säga de e att (.)

106 T ¿Qué es lo que te parece raro?
Vad är det som du tycker är konstigt?

107 AS ((Mumlar))

I exempel 2 på rad 105 svarar AF på en fråga som tolken har översatt på rad 104. Sedan fortsätter AF på rad 105 och börjar förklara någonting, gör en mikropaus för att fundera och blir avbruten av tolken som tar samtalsturen. Inget överlappande tal uppstår utan AF godtar att tolken tar samtalsturen från henne på rad 106. Den mening som AF påbörjade i slutet av rad 105 blir dock aldrig tolkad och inte heller återkommer AF senare i samtalet för att avsluta denna mening.

Genom retrospektion uppdagas att tolken många gånger tidigare i samtalet upplever att han förlorat samtalsturen flera gånger och har blivit tvungen att tolka väldigt långa yttranden. Tolken är på sin vakt och försöker hålla turernas längd så kort som möjligt. Han upplever också att AF vid flera tillfällen har

pratad på väldigt mycket och tror därför att det ska ske även denna gång. Av denna anledning tar han chansen att ta samtalsturen när den dyker upp. Även Englund Dimitrova diskuterar hur tolkar använder pauser och tystnad i samtalet för att ta samtalsturen men påpekar också att det på grund av detta ibland kan uppstå problematik i det tolkade samtalet (Se avsnitt 2.2.1). Denna problematik ser vi tydligt i exempel 2 i slutet av rad 105; AF blir avbruten i en mikropaus och får aldrig tala färdigt. Det är dock värt att nämna att konversationen mellan AF och AS i exempel 2 går väldigt snabbt. Ingen av parterna sitter någon längre stund och väntar på att få en översättning av tolken utan dialogen blir nästintill ett icke-tolkat samtal. Å andra sidan har tolkens avbrott på rad 106 gjort att AF kanske inte har fått fram viktig information som hon skulle fått fram i ett enspråkigt samtal.

4.3 Inandning och blickar

Tolkens strategi att hantera turtagningen genom inandning och blickar sker ofta efter varandra i det inspelade materialet. Många gånger börjar det med att tolken andas in för att börja tolka, inte får samtalsturen och då tittar upp från anteckningarna på den som talar för att försöka signalera att han vill ha samtalsturen. Videospelningen visar dock att tolken generellt inte använder sig av varken blickar eller inandning särskilt mycket för att hantera turtagningen. För det mesta tittar tolken i sina anteckningar som han antingen läser ifrån eller skriver ner vad han hör. De gånger som tolken tittar på någon av samtalsdeltagarna är när de talar. AF tittar huvudsakligen på AS som i sin tur tittar mestadels på tolken de gånger som han talar spanska.

Exempel 3 (Tid: 00:37)

006 AF Ja e jag tänkte jag skulle börja med å förklara vad det innebär att få ett nystartsjobb. Ett nystartsjobb det innebär att en arbetsgivare som anställer dig får en ersättning som i det här fallet täcker e dubbla arbetsgivaravgiften.

007 T ((Inandning))

008 AF Det betyder alltså att det bli billigare för dom att anställa dig.

I exempel 3 förklarar AF på rad 006 vad ett nystartsjobb är och när hon har avslutat en fullständig mening med en förklaring försöker tolken ta samtalsturen genom att andas in på rad 007. Eftersom AF inte hade talat färdigt fortsätter hon att tala på rad 008 och i samma stund tittar tolken upp från sina anteckningar på AF.

När tolken tänker tillbaka på situationen under retrospektionen kommer han ihåg att han inte ville avbryta AF genom att aktivt gå in och be om samtalsturen så tidigt i samtalet. När en inandning inte räckte som signal tittar han istället upp på AF och försöker att med blicken signalera att han vill börja tolka. AF avslutar då sitt yttrande och ger därefter samtalsturen till tolken. Uppsatsförfattaren kan dock konstatera att man inte kan veta om AF gjorde detta på grund av de signaler som tolken hade gett henne eller om hon helt enkelt bara hade talat färdigt.

Exempel 4 (Tid: 05:26)

051 AF Ja du har ju rätt till den minimumlön som kollektivavtalet har satt och i det här fallet är det kommunals kollektivavtal. Och där ligger deras minimilön, minimumlön ligger på

runt arton och ett halvt i månaden, sen vad det exakt är för den här arbetsgivaren har jag inte fått uppgifter om än

052 T ((Inandning))

053 AF men åtminstone arton och ett halvt.

Exempel 4 är ytterligare en situation då tolken med hjälp av inandning och blicken signalerar till AF att han vill ta samtalsturen. Yttrandet på rad 051 är relativt långt och tolken signalerar först med inandning på rad 052 att han vill ha samtalsturen och när AF fortsätter att tala tittar han upp på henne för att med blicken signalera att han vill tolka. AF avslutar då sin mening och lämnar sedan över samtalsturen till tolken.

I både exempel 3 och 4 sker samma sak. När tolken med sin första strategi, inandning, inte lyckas få samtalsturen, försöker han med en andra strategi, blicken, att få den som talar att förstå att han behöver tolka. I exempel 4 är dessutom yttrandet på rad 051 väldigt långt och tolken kommer ihåg i retrospektionen att han började förstå att om han inte signalerade på något sätt att han behövde tolka så skulle information förmodligen försvinna. Tolken trodde innan det tolkade samtalet ägde rum att både blickar och inandning skulle vara ett mer effektivt sätt att hantera turtagningen på än det visade sig vara. Istället upplevde han under hela det tolkade samtalet att deltagarna i stort sett inte lade märke till när han gjorde anspråk på samtalsturen med hjälp av inandning eller blickar. Englund Dimitrova påpekar dessutom att framförallt inandning inte är särskilt effektivt när man vill göra anspråk på samtalsturen (Se avsnitt 2.2.1).

4.4 Aktivt deltagande

Ibland kan tolken behöva gå in aktivt i samtalet och ställa till exempel kontrollfrågor för att försäkra sig om att all information blir tolkad. I ytterst få fall kan det till och med hända att tolken glömmer bort sin plats som tolk och istället svarar direkt på en fråga utan att tolka vidare den till den andra samtalsdeltagaren.

I exempel 5 har AF räknat upp ett flertal saker som AS kommer att vara tvungen att göra i det arbete han söker. Tolken antecknar och ställer en kontrollfråga till AF på rad 025 och fortsätter sedan att tolka. Tolken förklarar först för den spansktalande parten på rad 024 att han ska ställa en fråga och ställer sedan frågan till den svensktalande parten på rad 025. Dessutom upprepar tolken i sin fråga flera av de saker som AF hade nämnt för att orientera henne i vad han vill ha reda på exakt. Tolken gör sammanlagt tre kontrollfrågor under det tolkade samtalet och svarar aktivt på en deltagares fråga utan att tolka vidare det till den andra deltagaren.

Exempel 5 (Tid: 02.24)

023 AF Och jag har ett möjligt nystartsjobb till dig (.) och det jag har, det är som ekonomibiträde i ett storkök i det här fallet är det på en skola och som ekonomibiträde så kommer du hjälpa till å förbereda mat du kommer hjälpa till att förbereda sallad, koka potatis, pasta, ris, vad nu för tillbehör det är, plocka fram mat, plocka undan, diska, städa lokalen och även beställa en del varor.

024 T El intérprete tiene que hacer una una consulta, ¿vale?

Tolken måste ställa en rådfråga, ok?

025 T Förbereda mat som sallad e vad sa vi, ris, potatis, plocka fram e

Genom retrospektion kommer tolken ihåg att han inte hade tid att anteckna alla de saker som AF räknade upp och blev därför tvungen att ställa en kontrollfråga. Dessutom kommer han ihåg att han under tolkutbildningen blivit rekommenderad att alltid ställa en kontrollfråga när en av samtalsdeltagarna räknar upp flera olika saker. Även om han kanske hade antecknat alla de arbetsuppgifter som AF hade nämnt ställde han ändå denna fråga för att vara säker på att hans anteckningar stämde. I God Tolksed (2011: 4-5) uppmanas dessutom tolken att gå in aktivt i samtalet och ställa kontrollfrågor för att kunna förhålla sig till de riktlinjer som Kammarkollegiet rekommenderar tolkar att följa. (Se avsnitt 2.2.1)

Exempel 6 visar ett av de mer ovanliga fallen då tolken glömmar bort sin roll som tolk och svarar direkt på en fråga istället för att översätta den. På rad 031 ställer AS en fråga som borde tolkas för AF men istället svarar tolken på frågan på rad 032. Tolken lägger märke till sitt misstag och tolkar därför frågan för AF på rad 034.

Exempel 6 (Tid: 03.12)

030 T E vale, lo que tenemos aquí para para para ti es una posibilidad de un de un un empleo de
E ok, vad vi har här för för för dig är en möjlighet till ett till ett ett nystartsjobb
reintegración, y es como ((sväljer)) e asistente en en una cocina en una escuela [y allí]
och det är som assistent i i ett kök på en skola och där

031 AS [¿En una cocina?]
I ett kök?

032 T En una cocina.
I ett kök.

033 AS A

034 T På, i ett kök?

Det intressanta med exempel 6 är att AS med överlappande tal avbryter tolken med sin fråga på rad 031 innan tolken har hunnit tolka färdigt det yttrande som AF har sagt på rad 023 (se exempel 5). Problemet uppstår när tolken är tvungen att på rad 034 tolka AS fråga eftersom AF troligen kommer att ge mer information utöver det som tolken inte hunnit tolka ännu. Varken AF eller AS vet ju om att tolken inte har tolkat färdigt och fortsätter därför samtalet. Genom retrospektion vet tolken att han på raderna 034–044 försöker komma ihåg all den information han fått av AF på rad 023 men att han gång på gång förlorar samtalssturen och inte får någon möjlighet att tolka.

Exempel 7 (Tid: 03.34)

038 T Y allí tendrías que preparar e [la comida]
Och där skulle du vara tvungen att förbereda maten

- 039 AS [¿A a cocinero?]
A a kock?
- 040 T E, kock?
- 041 AF Nej det är inte kock utan det är mera som en medhjälp till kocken, assi- assisterar kocken och även plocka, alltså du hjälper till att förbereda en del av maten och framförallt plocka fram mat och plockar undan och har hand om disk och städning och beställning av varor. Det är framförallt såna saker som du kommer ha å göra.
- 042 T No no exactamente. Eres más como un asistente (.) del [cocinero.]
Nej nej inte exakt. Du är mer som en assistent till kocken.
- 043 AS [A vale]
A ok
- 044 T Y entonces lo que haces es preparar comida como ensalada, patata, arroz, e recoges las
Och vad du gör då är att förbereda mat som sallad, potatis, ris, e plockar av mesas, friegas, limpias, haces pedidos y cosas así. borden, diskar, städar, gör beställningar och sådana saker.

Exempel 7 visar hur tolken försöker ta kontroll över situationen och få tillbaka samtalsturen. På rad 039 avbryter AS en andra gång med en fråga genom överlappande tal. Tolken översätter frågan på rad 040 och AF svarar på den med ett långt yttrande på rad 041. Tolken gör ett nytt försök att tolka allt som sagts på raderna 023 och 041 men blir avbruten en gång till av AS på rad 043.

Genom retrospektion kommer tolken ihåg att han inte ville göra om samma misstag som han gjorde på rad 032 då han svarade direkt på en fråga utan att tolka den. Han tolkar därför vidare frågan även om han är medveten om att det är mycket information som inte har blivit tolkad ännu.

Genom retrospektion minns tolken att han förstod att om han inte får kontroll över situationen och får en möjlighet att tolka allt tidigare innehåll, kommer han troligen inte komma ihåg vad AF sagt på rad 023 och kanske inte ens förstå sina egna tidigare anteckningar. Tolken tar därför samtalsturen på rad 044 och börjar tala snabbare än vanligt för att ingen ska avbryta honom. Tolken räknar upp alla de arbetsuppgifter som AS kommer att ha på det nya arbetet i mycket snabb takt och får tillslut fram all den information som tidigare hade sagts. Informationen framfördes dock inte med exakt samma ord som de ursprungliga yttrandena men den viktigaste informationen gick åtminstone fram.

5. Diskussion

Tolkning är av stor betydelse i samhället och förståelsen för hur ett tolkat samtal är uppbyggt är oerhört viktig för både tolkar och tolkanvändare. Om man förstår hur ett tolkat samtal fungerar är det större chans att dialogen mellan parterna fungerar. En stor del av ett tolkat samtal handlar om turtagning och om denna inte fungerar kommer inte heller samtalet fungera. Forskningsfrågorna var följande:

- Vilka strategier använder tolken i samtalet för att styra turtagningen?
- Är dessa strategier effektiva? (Med effektiva avses här att de underlättar och gör att samtalet flyter på smidigare.)
- Vad händer om en annan deltagare i samtalet tar turen innan tolken tolkat klart.

Undersökningen har identifierat och analyserat fem olika sätt för tolken att ta en samtalstur; överlappande tal, pauser, inandning, blickar och aktivt deltagande.

Studien kan konstatera att vissa av dessa metoder är mer effektiva såsom överlappande tal och aktivt deltagande. Överlappande tal och pauser har det forskats betydligt mer om än inandning och blickar. Det har dock skrivits en del om blickars betydelse i ett tolkat samtal av till exempel Davitti (2013) och Mason (2012) men vad gäller inandning brukar det enbart nämnas som en mindre parentes när man förklarar andra turtagningssignaler. Kanske beror detta på att blickar och inandning är bland de turtagningssignaler som är mindre effektiva om man jämför med överlappande tal, pauser och tolkens aktiva deltagande i samtalet. Resultatet i denna undersökning visar att det till och med är tveksamt om blickar och inandning har någon större betydelse för turtagningen överhuvudtaget. Det är därför viktigt att vidare forskning sker på området för att få bättre förståelse för detta. I exempel 3 och 4 i undersökningen kan man se att inandning och ögonrörelser ofta går hand i hand. Det går däremot inte att uttala sig om att det alltid skulle vara så eftersom man skulle behöva titta på betydligt fler videoinspelningar för att kunna dra denna slutsats. Jag vill dock hävda att jag tror att blickar och inandning har större betydelse än vad man kunnat påvisa hittills. I det studerade samtalet gick det inte att styra turtagningen enbart med blickar, men ett samtal påverkas på olika sätt beroende på om tolken enbart tittar ner i sitt anteckningsblock eller stirrar på samtalsdeltagarna. En balans mellan dessa två är troligen det bästa sättet för en tolk att bete sig under ett tolkat samtal.

I videoinspelningen kan man iakttä att tolken mestadels tittar ner i sitt anteckningsblock vilket kanske haft betydelse för de gånger då han tappade kontrollen över turtagningen. Det kan i denna typ av samtal vara bra att istället lyssna på deltagarna och använda blicken för att styra samtalet lite mer. Kanske hade tolken inte behövt anteckna så mycket i detta samtal även om man självklart alltid ska ha penna och papper framför sig. I dialogtolkning kan det ofta vara en bra idé att avbryta deltagarna istället för att anteckna sida efter sida då man i detta fall blir tvungen att återge väldigt långa yttranden. Hade tolken inte antecknat så mycket hade han troligen inte behövt titta ner i sina anteckningar och samtalet hade blivit mer levande.

Det är en konst för tolken att lära sig avbryta samtalsdeltagarna vid rätt tillfälle. I videoinspelningen talar deltagarna ibland i väldigt långa stycken och man skulle kunna tänka sig att tolken borde avbryta istället för att anteckna. Självklart måste tolken känna av situationen och veta när det är bättre att anteckna och när det är bättre att avbryta. Jag vill dock hävda, med tanke på det som syns i materialet,

att man i en dialog, som till exempel den på arbetsförmedlingen bör avbryta parterna när de talar i långa yttranden för att få samtalet att flyta på bättre. Ingen tycker om att sitta och vänta i flera minuter medan den andra samtalsdeltagaren talar i långa yttranden på ett språk man inte förstår. Långa yttranden ökar dessutom chansen för bortfall och felöversättningar eftersom tolkens minne sätts på prov. Man kan alltså säga att om turtagningen fungerar bra och i lagom långa stycken skulle också risken för bortfall och felöversättningar minskas.

Exempel 5, 6 och 7 i avsnitt 4.4 visar ett exempel på när tolken blir avbruten innan han har hunnit tolka klart vilket leder till risk för bortfall och felöversättningar. Detta är ett typiskt exempel på när turtagningen fungerar mindre bra och visar vad det kan få för konsekvenser. I detta fall leder den bristande turtagningen till att originalyttrandet på rad 023 inte blir tolkat exakt som det borde utan istället blir en form av sammanfattning på rad 044 utan originalyttrandets nyanser. Det ligger därför i tolkens intresse att turtagningen fungerar bra och att en annan samtalsdeltagare inte avbryter honom innan han har tolkat klart för att tolkningen ska bli så korrekt som möjligt.

Generellt upplevde tolken att tolkningen gick bättre mot slutet än i början. Detta kan bero på flera saker, men den mest troliga, som tolken dessutom kommer ihåg genom retrospektion, är att han i början var väldigt nervös. I början av tolkningen glömde han avbryta och tappade kontroll över turtagningen. Man kan tänka sig att när tolken hade värmt upp och inte längre kände sig nervös började också samtalet att flyta på bättre.

Slutligen vill jag påpeka att forskning inom tolkområdet är oerhört litet om man jämför med andra områden, framförallt om man tittar på vad som finns skrivet på svenska om tolkforskning. Jag vill därför uppmuntra till forskning inom tolkningens alla områden men framförallt det som man inte har skrivit om på svenska som till exempel inandning och blickars betydelse i ett tolkat samtal.

Bibliografi

Anderson, R. Bruce. W. 1976/2002. "Perspectives on the role of interpreter". I: Pöchhacker, Franz & Miriam Shlesinger (eds.). *The Interpreting Studies Reader*. London – New York: Routledge. 209-217

Davitti, Elena. 2013. "Dialogue interpreting as intercultural mediation". *Interpreting* 15:2.

Englund Dimitrova, Birgitta. 1991. *När två samtalar genom en tredje. Interaktion och icke-verbal kommunikation i medicinska möten med tolk*. Stockholm: Stockholms universitet, Centrum för tvåspråkighetsforskning.

Entrena, Eva. 2013. "Att kommunicera med hjälp av tolk". I: Fossum, Björn (red.) *Kommunikation: Samtal och Bemötande i vården*. Stockholm: Studentlitteratur.

Ericsson, K. Anders och Simon, Herbert A. 1984/1993. *Protocol Analysis – Verbal reports as data revised edition*. Massachusetts Institute of Technology.

Hokkanen, Sari. 2012. Simultaneous Church Interpreting as Service. *The Translator: Non-Professionals Translating and Interpreting. Participatory and Engaged Perspectives*: 201-309.

Ingo, Rune. 2007. *Konsten att översätta*. Lund: Studentlitteratur AB.

Ivanova, Adelina. 1999. *Discourse processing during simultaneous interpreting: An expertise approach*. Doctoral dissertation, University of Cambridge, UK.

Kammarkollegiet. 2011. *God Tolksed*
http://www.kammarkollegiet.se/sites/default/files/god_tolksed.pdf Läst: 2014/10/06

Lindström, Jan. 2008. *Tur och ordning. Introduktion till svensk samtalsgrammatik*. Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag.

Mason, Ian. 2012. "Gaze, positioning and identity in interpreter-mediated dialogues". I: Baraldi, Claudio och Laura Gavioli (eds.). *Coordinating Participation in Dialogue Interpreting*. 177-200

Norrby, Catrin. 1996. *Samtalsanalys. Så gör vi när vi pratar med varandra*. Lund: Studentlitteratur.

Pöchhacker, Franz. 2004. *Introducing interpreting studies*. London - New York: Routledge.

Roy, Cynthia B. 1993/2002. "The problem with definitions, descriptions, and the role metaphors of interpreters". I: Pöchhacker, Franz & Miriam Shlesinger (eds.). *The Interpreting Studies Reader*. London – New York: Routledge. 345-353

Skaaden, Hanne. 2013. *Den topartiske tolken*. Oslo: Universitetsforlaget.

Tate, Granville och Turner, Graham. 1997/2002. "The code and the culture: Sign language interpreting - in search of the new breed's ethics". I: Pöchhacker, Franz & Miriam Shlesinger (eds.). *The Interpreting Studies Reader*. London – New York: Routledge. 373-383

Tiselius, Elisabet. 2013. *Experience and Expertise in Conference Interpreting: An investigation of Swedish Conference Interpreters*. Bergen: University of Bergen.

Vetenskapsrådet. 2000. *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning* <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf> Läst: 2014/12/01

Vik-Tuovinen, Gun-Viol 2006. *Tolkning på olika nivåer av professionalitet*. Vasa: Universitas Wasaensis.

Wadensjö, Cecilia. 1998. *Kontakt genom tolk*. Stockholm: Dialogos.

Bilagor

Bilaga 1 – Medgivande från deltagare

Hej!

Jag ska genomföra en studie av ett tolkat samtal där ni har blivit rekryterade att delta som rollspelare. Inspelningen av samtalet kommer att analyseras utifrån olika tolktechniska aspekter. Jag är tacksam för att ni deltar i studien. För frågor och mer information om studien är ni välkomna att kontakta mig på e-post adressen nedan.

Vänliga hälsningar,
Thomas Thomsen

Underskrift

Samtycke till att medverka i studien

Jag har tagit del av informationen om studien och jag är medveten om att mitt deltagande i studien är frivilligt och helt anonymt. Jag har också förstått att det insamlade materialet enbart kommer att användas i forskningssyfte och att jag när som helst kan avbryta mitt deltagande utan att behöva motivera varför.

Ort och Datum

Namnsteckning

Bilaga 2 - Transkriptionssymboler

Jag har utgått från Wadensjös transkriptionsnyckel men valt att enbart inkludera de som jag har använt mig av i min transkription. (1998: 73)

T	Tolk
AF	Arbetsförmedlare
AS	Arbetssökande
[]	Överlappande tal
(.)	Mikropaus, under 0,5 sekunder
(2.5)	Paus mätt i tiondels sekund
fun-	Avbrutet ord
((inandning))	Information om samtalsparterna som rör deras tal
<i>kursiv</i>	Uppsatsförfattarens översättning av spanskt tal till svenska

Bilaga 3 – Transkription av videoinspelning

- 001 T Hej kan jag presentera mig?
- 002 AF Absolut.
- 003 T *Hola me llamo Thomas e soy neutral e imparcial, guardo secr secreto profesional y voy a Hej jag heter Thomas e jag är neutral och opartisk, jag har tystnadsplikt och kommer att interpretar todo en primera persona. Jag heter Thomas, e jag e e opartisk och neutral e har tolka allting i jag-form.*
tystnadsplikt och kommer att tolka allting i jag-form.
- 004 AF Ok, bra då, vi ska prata om dina möjligheter till ett nystartsjobb är tanken.
- 005 T *Bien vamos a hablar de tus posibilidades para un un empleo de reintegración.*
Bra vi ska prata om dina möjligheter till ett nystartsjobb.
- 006 AF Ja e jag tänkte jag skulle börja med å förklara vad det innebär att få ett nystartsjobb. Ett nystartsjobb det innebär att en arbetsgivare som anställer dig får en ersättning som i det här fallet täcker e dubbla arbetsgivaravgiften.
- 007 T ((Inandning))
- 008 AF Det betyder alltså att det bli billigare för dom att anställa dig.
- 009 T *E vamos empezar e con e explicando lo que lo que es un empleo de reintegración e es un E vi ska börja e med e att förklara vad vad ett nystartsjobb är e det är ett trabajo en el cual e el empleador se le paga se le da una compensación e por contratarle a jobb i vilket e arbetsgivaren betalar dig ger dig en ersättning e för att anställa a usted. E*
dig. E
- 010 AS *Pe a esto qui quién me paga entonces es el arbetsförmedlingen o el o el empleador?*
Me det här ve vem betalar mig då är det arbetsförmedlingen eller arbetsgivaren?
- 011 T Vem är det som betalar mig då är det arbetsförmedlingen eller e d arbetsgivaren?
- 012 AF Som betalar som betalar din lön menar du då?
- 013 T ¿Quién paga tu sueldo?
Vem som betalar din lön?
- 014 AS Mi sueldo sí.
Min lön ja.
- 015 T Min lön ja precis.

- 016 AF Ja nej din lön är det fortfarande din arbetsgivare som betalar.
- 017 T Tu sueldo es el empleador quien quien lo paga.
Din lön är det arbetsgivaren som som betalar den.
- 018 AF Utan men det vi på arbetsförmedlingen gör det är att vi hjälper dom vi ger dom en ersättning så att dom har lättare att bevilja och lättare att anställa dig så vi hjälper dom så att de kan ge dig ett jobb helt enkelt.
- 019 T E lo que hacemos nosotros aquí en arbetsförmedlingen es que damos una compensación
E vad vi gör här på arbetsförmedlingen är att vi ger en ersättning al empleador e para que pa que sea más más barato para ellos contratarle a usted. till arbetsgivaren e för att för att det ska bli mer mer billigt för dem att anställa dig.
- 020 AS A muy bien muy bien sí. Entiendo
A vad bra vad bra ja. Jag förstår
- 021 T Ok bra, jag förstår
- 022 AF Ok bra
- 023 AF Och jag har ett möjligt nystartsjobb till dig och det jag har, det är som ekonomibiträde i ett storkök i det här fallet är det på en skola och som ekonomibiträde så kommer du hjälpa till å förbereda mat du kommer hjälpa till att förbereda sallad, koka potatis, pasta, ris, vad nu för tillbehör det är, plocka fram mat, plocka undan, diska, städa lokalen och även beställa en del varor.
- 024 T El intérprete tiene que hacer una una consulta, ¿vale?
Tolken måste ställa en rådfråga, ok?
- 025 T Förbereda mat som sallad e vad sa vi, ris, potatis, plocka fram e
- 026 AF Plocka undan
- 027 T Plocka undan
- 028 AF Disk, städa matsalen, lokalerna och även beställa en del beställning av varor.
- 029 T Ja
- 030 T E vale, lo que tenemos aquí para para para ti es una posibilidad de un de un un empleo de
E ok, vad vi har här för för för dig är en möjlighet till ett till ett ett nystartsjobb reintegración, y es como ((sväljer)) e asistente en en una cocina en una escuela y allí , och det är som ((sväljer)) e asistent i i ett kök på en skola och där
- 031 AS ¿En una cocina?
I ett kök?

- 032 T En una cocina.
I ett kök.
- 033 AS A
- 034 T På, i ett kök?
- 035 AF I ett kök, i ett skolkök.
- 036 T En una cocina en una escuela sí.
I ett kök på en skola ja.
- 037 AS Vale
Ok
- 038 T Y allí tendrías que preparar e la comida
Och där skulle du vara tvungen att förbereda maten
- 039 AS ¿A a cocinero?
A a kock?
- 040 T E, kock?
- 041 AF Nej det är inte kock utan det är mera som en medhjälper till kocken, assi assisterar kocken och även plocka, alltså du hjälper till att förbereda en del av maten och framförallt plocka fram mat och plockar undan och har hand om disk och städning och beställning av varor. Det är framförallt såna saker som du kommer ha å göra.
- 042 T No no exactamente. Eres más como un asistente del cocinero.
Nej nej inte exakt. Du är mer som en assistent till kocken.
- 043 AS A vale
A ok
- 044 T Y entonces lo que haces es preparar comida como ensalada, patata, arroz, e recoges las
Och vad du gör då är att förbereda mat som sallad, potatis, ris, e plockar av mesas, friegas, limpias, haces pedidos y cosas así. borden, diskar, städar, gör beställningar och sådana saker.
- 045 AS A hay un problema porque hacer la comida y limpiar y todo esto no es ningún problema
A det finns ett problem för att laga mat och städa och allt det där är inget problem para mí e pero lo de las lo de lo de limpiar los platos y eso porque yo tengo fáciles es för mig e men det där det där med att diska tallrikar och det där för att jag får lätt det är tengo alergia al agua e es tengo eccema, me sale eccema, ¿puede ser un problema? jag har allergi mot vatten e det är jag har eksem, jag får eksem, kan det bli ett problem?

- 046 T E ja det är inga problem med att jag kan laga maten eller städa och så men just vad det gäller att diska så har jag lite problem för att mina händer dom är, jag får väldigt lätt eksem och så, kommer det att vara ett problem?
- 047 AF Nej det tror jag nog inte för då du man kan ju alltid använda diskhandskar det finns ju speciella såna om man får har lätt för att få eksem, vad jag vet, så det tror jag inte kommer vara ett problem det kan säkert din arbetsgivare i så fall hjälpa dig med.
- 048 T No, no creo que sea un problema porque hay guantes especiales para fregar y si tienes si *Nej, jag tror inte det kommer bli ett problem för att det finns speciella diskhandskar och om du har om*
te sale eccema muy fácil e puedes utilizar esto y no creo que sea un problema. Podrías *du får eksem väldigt lätt e kan du använda det och jag tror inte det kommer bli ett*
problem. Du skulle kunna
hablar con tu empleador entonces para que te *prata med din arbetsgivare då för att du*
- 049 AS ¿Y cuánto cuánto es el sueldo, mi la nómina?
Och hur hur mycket är lönen, lönespecifikationen?
- 050 T O hur mycket e e e lönen, lönespecet?
- 051 AF Ja du har ju rätt till den minimumlön som kollektivavtalet har satt och i det här fallet är det kommunals kollektivavtal. Och där ligger deras minimilön, minimumlön ligger på runt arton och ett halvt i månaden, sen vad det exakt är för den här arbetsgivaren har jag inte fått uppgifter om än
- 052 T ((Inandning))
- 053 AF men åtminstone arton och ett halvt.
- 054 T E si tienes derecho a un sueldo según el convenio colectivo, el intérprete tiene que hacer *E ja du har rätt till en lön enligt kollektivavtalet, tolken måste ställa*
un una consulta. Vilket kollektivavtal sa du att det var?
en rådfråga.
- 055 AF Kommunals.
- 056 T E el convenio del del municipio. E y el sueldo mínimo es de 18 500 por mes pero no *E avtalet från från kommunen. E och minimumlönen är 18 500 per månad men vi*
sabemos exactamente, e o sea, el convenio es 18 500 por mes pero no sabemos *vet inte exakt, e med andra ord, avtalet är 18 500 per månad men vi vet inte*
exactamente para este trabajo. *exakt för detta jobb.*
- 057 AS ¿Es el mínimo 18 500?
Det minsta är 18 500?

- 058 T Det minsta är alltså e
- 059 AS ¿Sueldo mínimo?
Minimumlön?
- 060 T Det de minsta för det här jobbet är 18 500?
- 061 AF Ja, det stämmer.
- 062 T Sí.
Ja.
- 063 AS Pero puedo puedo, ¿a lo mejor me pueden dar más o como puedo decir el mismo salario o
*Men kan jag kan jag, kanske kan de ge mig mer eller hur ska jag säga samma lön eller
como?
hur då?*
- 064 T Men jag kan tjäna mer eller eller hur fun
- 065 AF Det kan du göra. Som sagt jag vet inte exakt vad vad lönen ligger hos just den här
arbetsgivaren för dom uppgifterna har jag inte fått från dom än. Men det är nånting vi i så
fall tar upp med dom när vi har alla papper i ordning och pratar om det med arbetsgivaren
om för å komma överens om lönen. Så det är lite senare, senare stadiet.
- 066 T E e sí. En este momento no sabemos exactamente e cual va a ser el sueldo porque esto es
*E e ja. Just nu vet vi inte exakt e vilken lön det kommer bli för att detta är
algo que tenemos que hablar con el empleador y son datos o que nos dan cuando
något vi måste prata om med arbetsgivaren och det är uppgifter eller som vi får när
hablemos con ellos y cuando hagamos los papeles.
vi pratar med dem och när vi ordnar papperna.*
- 067 AS Vale muy bien. Bueno pues sí pues me interesa sí me interesa.
Ok vad bra. Ja ok ja då är jag intresserad ja jag är intresserad.
- 068 T A men då är jag intresserad av det.
- 069 AF Vad bra!
- 070 AF Då ska vi se
- 071 T Qué bien.
Vad bra.
- 072 AF Då ska vi kolla litegrann på vad vad vi behöver vad du behöver och vad jag behöver få
från dig för att du ska vara berättigad för ett nystartsjobb.
- 073 T Entonces vamos a ver lo que lo que hace falta pa los requisitos para tener un empleo de
Då ska vi kolla vad som vad som behövs för villkoren för att få ett

reintegración.
nystartsjobb.

- 074 AS A muy bien.
A vad bra.
- 075 AF Ja e för det första så behöver du själv fylla i en blankett där du skriver upp de tider du har varit borta från arbetsmarknaden och dessutom så behöver du ett intyg på orsaken till att du har varit borta från arbetsmarknaden under så här pass lång tid som du har.
- 076 T Vale lo que lo que te hace falta es e por un lado un formulario con las horas exactas que
*Ok vad som vad som behövs är e å ena sidan en blankett med de exakta timmarna som has que has estado ausente del mercado laboral y luego un certificado e que diga e que du har har varit frånvarande från arbetsmarknaden och sedan ett intyg e där det står e diga que no has trabajado que has estado en paro.
där det står att du inte har jobbat att du har varit arbetslös.*
- 077 AS E a ver si entiendo. Un formulario quien eso quien lo hace con con las horas has dicho un
*E vi ska se om jag förstår. En blankett vem alltså vem ger den med med timmarna sa du formulario con con el tiempo que he estado lo puedes repetir porque no entiendo no en blankett med med tiden som jag har varit kan du repetera för jag har inte förstått entiendo exactamente.
jag förstår inte exakt.*
- 078 T Alltså en blankett eller ett formulär med tiderna e jag förstår inte riktigt asså vad ska vara på den här blanketten?
- 079 AF Alltså den här blanketten den här blanketten som du fyller i, där skriver du alltså upp från va dom uppgifter jag har fått har du varit har du vart utan arbete i ungefär fyra år och då behöver vi ha ner de här tiderna tidsperioden från där du skriver ner din tidsperiod som du varit borta från arbetsmarknaden och den fyller du själv i och sen också orsaken till varför du har varit borta det är ett intyg som du behöver få och det är beroende på vad du har för orsak så är det olika olika ställen du behöver gå till för att få det här intyget.
- 080 T E en el formulario tienes que apuntar o escribir e las horas, o sea, el tiempo que has
E på blanketten måste du anteckna eller skriva ner timmarna, alltså, tiden du har estado e varit e
- 081 AS Aaa
- 082 T fuera del mercado laboral y según los datos que tenemos nosotros e
utanför arbetsmarknaden och enligt uppgifterna vi har e
- 083 AS Y poner el nombre y eso, bueno sí.
Och namnet och så, ja såklart.
- 084 T Sí o sea el tiempo que que que que no has estado en el mercado laboral y los datos que

*Ja alltså tiden som som som som du inte har varit på arbetsmarknaden och uppgifterna
tenemos nosotros aquí son cuatro años.
som vi har här är fyra år.*

- 085 AS Sí justo
Ja precis
- 086 T E y luego en el en el certificado tienes que poner la causa, o sea, hay diferentes sitios
*E och sedan på på intyget måste du skriva anledningen, alltså, det finns olika ställen
donde puedes ir y allí tienes que poner la causa por la que has estado fuera del mercado
dit du kan gå och där måste du skriva anledningen till att du varit utanför
laboral.
arbetsmarknaden.*
- 087 AS Pero el certificado quien lo quien lo, el formulario tengo que hacer yo?
Men intyget vem vem, måste jag göra det med blanketten?
- 088 T E intyget vem är det som, men e, blanketten det måste jag göra?
- 089 AF Ja.
- 090 T Sí el formulario lo tienes que hacer tú.
Ja blanketten den måste du fylla i.
- 091 AS Vale muy bien. ¿Y el certificado?
Ok vad bra. Och intyget?
- 092 T Och intyget?
- 093 AF Intyget ja det beror ju på vad du har för orsaker till å vara arbe sen du inte varit inte
arbetat. Antingen om du till exempel har varit hemma med ett sjukt barn och fått socialt
bistånd eller försörjningsstöd då är det kommun du bör vända dig till, har du varit
sjukskrivnen och fått sjukpenning eller sjukersättning eller liknande då är det
försäkringskassan. Är det så att du har suttit i fängelse och är villkorligt frigiven till
exempel då är det kriminalvården eller frivården specifikt som du bör vända dig till och få
ett intyg. Så det är nån av dessa tre.
- 094 T E eso depende del del por qué has estado fuera del mercado laboral. E si has estado en
*E det beror på varför du har varit utanför arbetsmarknaden. E om du har varit
casa con un niño enfermo o si e o si has tenido un subsidio por de manu manutención
hemma med sjukt barn eller om e eller om du har haft försörj försörjningsstöd
entonces tienes que hablar con el municipio. Si has estado e de baja e de de baja o si has
då måste du prata med kommunen. Om du har varit e sjuk e sjukskrivnen eller om du har
tenido una compensación por enfermedad tienes que hablar con la caja de seguridad
haft sjukersättning måste du prata med Försäkringskassan
social y si has estado en la cárcel o si tienes e libertad condicional tienes que hablar con,
och om du har suttit i fängelse eller om du är villkorligt frigiven måste du prata med,
espera que voy a consultar. E om han hade suttit i fängelse så vem skulle han prata med*

*vänta jag ska rådfråga.
då?*

- 095 AF Då är det ju inom kriminalvården då specifikt frivården man måste vända sig till för att få ett intyg.
- 096 T E vale, y si has estado en la cárcel tienes que hablar con con las autoridades e criminales
*E ok, och om du har suttit i fängelse måste du prata med med myndigheterna e kriminella que se llaman "Kriminalvården".
som heter "Kriminalvården".*
- 097 AS ¿Y este certificado es obligatorio o sea?
Och detta intyget är obligatoriskt eller?
- 098 T Och är det häre intyget är det obligatoriskt?
- 099 AF Ja det är obligatoriskt.
- 100 T Sí es obligatorio
Ja det är obligatoriskt
- 101 AF Det är, det är ett villkor för ett nystartsjobb det är att du har det här intyget med dig i dina papper.
- 102 T Es una condición para que puedas tener un empleo de reintegración que lo tengas en tus
*Det är ett villkor för att du ska kunna få ett nystartsjobb att du har det i dina papeles.
papper.*
- 103 AS Y bueno yo tengo yo tengo miedo esto lo veo un poco raro.
Och alltså jag är jag är rädd för detta det verkar lite konstigt.
- 104 T A jag blir lite rädd för det här för eller ty för att jag tycker det känns lite konstigt.
- 105 AF Ok, vad är det vad är det du tycker är konstigt, det jag kan säga det är att
- 106 T ¿Qué es lo que te parece raro?
Vad är det som du tycker är konstigt?
- 107 AS ((Mumlar)) Supongo que porque he estado en la cárcel por ejemplo y supongo que es el
*Jag antar att för att jag har varit i fängelse till exempel och jag antar att det är motivo por el que no he trabajado durante cuatro años
anledningen till att jag inte har arbetat under fyra år*
- 108 T Ja till
- 109 AS Y como va a reaccionar mi mi mi empleador no o sea,
och hur kommer min min min arbetsgivare reagera, nej alltså,

- 110 T E
- 111 AS ¿voy a poder trabajar en una escuela? ¿En el comedor de una escuela? Me parece un *kommer jag att kunna arbeta på en skola? I matsalen på en skola? Jag tycker det är poco raro. lite konstigt.*
- 112 T Ja till exempel för att jag har suttit i fängelse och därför så har jag ju inte, då har det gått fyra år. E och hur kommer då reaktionerna bli och kommer jag att kunna jobba och liksom i en skola?
- 113 AF Ja asså det är då inga problem eftersom eftersom de här arbetsgivarna som är villiga att anställa via nystartsjobb dom är ju medvetna om att nystartsjobb är ju bland annat för människor som har suttit i fängelse och är villkorligt frigivna. Så det är nånting de redan har gått har gått med på och tycker att det känns ok så att det ska nog inte vara något problem för att då har dom, dom vet, dom känner till att det kan va människor som har suttit i fängelse som kommer å arbeta hos dom.
- 114 T Si no hay ningún problema. Es que, el empleador, estos empleadores normalmente saben, *Ja det är inget problem. Det är så, arbetsgivaren, dessa arbetsgivare vet vanligtvis om, o sea ellos han aprobado e participar en un, dar un empleo de reintegración y ellos saben alltså de har godkänt e att delta i en, att ge ett nystartsjobb och de vet que esta gente puede haber estado en la cárcel y o tener libertad en condicional e y está att dessa människor kan ha suttit i fängelse och eller vara villkorligt frigivna e och det är bien para ellos y lo conocen bastante bien. ok för dem och de känner till det ganska bra.*
- 115 AS ¿O sea que están obligados a contratarme?
De är alltså tvingade att anställa mig?
- 116 T De är alltså tvingade att e anställa mig?
- 117 AF Tvingade är de ju aldrig. Det är likadant du är inte tvingad att ta ett nystartsjobb och de är inte tvingade att anställa dig men dom känner till vad vilken varför var folk kommer ifrån som söker nystartsjobb och dom har sagt att de är dom ok med de har inga problem med att anställa människor som har suttit i fängelse och är villkorligt frigivna på det sättet. Det tror jag inte för de då ska de har sagt nånting till oss från början.
- 118 T Bueno obligado no. Tú no estas obligado de coger el trabajo y ellos no están obligados de *Nej alltså inte tvingade. Du är inte tvingad att ta jobbet och de är inte tvingade att darte el trabajo tampoco pero están informados y conocen muy bien e de donde viene la ge dig jobbet heller men de är informerade och känner mycket väl till e varifrån gente que que consigue un un empleo de reintegración y saben que puede ser gente que *människorna som som får ett ett nystartsjobb kommer och de vet att det kan vara människor som han estado en la cárcel o tiene e o tienen libertad en condicional y no hay ningún**

*har suttit i fängelse eller som har e eller som är villkorligt frigivna och det är inget problema no creo que haya ningún problema.
Problem jag tror inte att det finns något problem.*

- 119 AS Bueno obligados no pero quiero decir, hay alguna ley, ¿ellos no me pueden no me pueden
*Nej alltså inte tvingade men jag ville säga, finns det någon lag, kan de inte, kan de inte
rechazar el trabajo por el motivo de que yo he estado en la cárcel?
Neka mig jobbet på grund av anledningen att jag har suttit i fängelse?*
- 120 T A jag förstår men men dom dom kan inte neka mig jobbet på grund av att jag har varit i i
fängelse till exempel.
- 121 AF Nej de ska de inte kunna göra med
- 122 T No no pueden hacer eso
Nej det kan de inte göra
- 123 AF med tanke på att dom dom vet om att det kan vara så, helt enkelt
- 124 T Ellos saben que puede ser así.
De vet att det kan vara så.
- 125 AS ¿En dónde en qué ciudad o en qué lugar es es en aquí en Estocolmo o?
Var i vilken stad eller på vilken plats är är det här i Stockholm eller?
- 126 T I vilken stad eller vilket ställe är det e d här i stockholm eller?
- 127 AF Det är här i stockholm.
- 128 T Aquí en Estocolmo sí.
Här i Stockholm ja.
- 129 AS Bueno y vamos a ver entonces, ¿a quién a quién tengo que, quién es la persona que me
*Ok och då ska vi se, vem vem måste jag, vem är personen som
puede dar ese certificado då? De de, el certificado de que es certificado de que yo he
kan ge mig det här intyget då? Från från, intyget från vad för intyg om att jag har
estado en la cárcel durante cuatro años y que ahora estoy en libertad provisional, ¿es esto?
suttit i fängelse under fyra år och att jag nu är villkorligt frigiven, är det det?*
- 130 T E vem vem måste hjälpa mig med det här intyget att jag varit i fängelse e i fyra år e vem
vänder jag mig till?
- 131 AF Då borde du då ska du vända dig till din frivårdsinspektör som du har som när du är
villkorligt frigiven för det är dom från frivården som har hand om dom här intygen så det
är till den personen du behöver vända dig till.
- 132 T Entonces tienes que hablar con tu e con un inspector en en en en el cuidado bwa e [5,0]
Då måste du prata med din e med en inspektör i i i i omhändertagandet bwa e [5,0]

en bueno tienes que hablar con alguien en el e [4,0] perdona que el intérprete tiene que *i alltså du måste prata med någon hos e [4,0] ursäkta tolken måste* hacer una consulta vale.
ställa en rådfråga ok.

- 133 AS Sí
Ja
- 134 T Jag ska bara kolla upp ett ord här.
- 135 AF Absolut.
- 136 [15,0]
- 137 T Ok. E tienes que hablar con con un inspector en el cuidado de criminales fuera de una *Ok. E du måste prata med med en inspektör hos omhändertagandet av kriminella utanför* institución son ellos allí que tienen que darte el el cert el certificado este.
en institution det är dem där som måste ge dig det det int det där intyget.
- 138 AS Es la persona que se encarga del contacto que yo tengo aquí fuera, ¿la policia?
Är det personen som har hand om kontakten jag har här ute, polisen?
- 139 T Är det personen som har hand om kontakten med alltså polisen som jag har kontakt med?
- 140 AF Ja det borde vara det.
- 141 T Creo que sí que tiene que ser eso.
Ja jag tror att dett måste vara det.
- 142 AS Vale si no puedo puedo poner también, ¿me puedo poner en contacto con el con el *Ok om inte kan jag kan jag ta också, kan jag ta kontakt med han med* director de la cárcel?
fängelsedirektören?
- 143 T Annars kan jag kan jag kanske ta kontakt med med e den som styr e fängelset?
- 144 AF Ja asså jag skulle jag skulle råda dig å ta ko att prata med den din kontaktperson som du har från kriminalvården och fråga där ifall det är den personen som kan hjälpa dig med intyget eller vem exakt det är.
- 145 T Yo te aconsejo que te pongas en contacto con tu persona de contacto allí
Jag rekommenderar dig att ta kontakt med din kontaktperson där
- 146 AS A vale.
A ok.
- 147 T y que esta persona te diga con quién tienes que hablar exactamente.
och att denna person säger till dig vem exakt du ska prata med.

- 148 AS Vale muy bien.
Ok vad bra.
- 149 T Ok vad bra.
- 150 AS ¿Y cuándo tengo que presentar esto porque yo a la policía a mi a mi contacto lo encuentro
Och när måste jag lämna in detta för jag till polisen min min kontakt träffar jag
cada tres semanas o algo así cuando cuando tengo hace falta hacerlo rápidamente o puedo
var tredje vecka eller något sådant när när har jag behövs det att göras snabbt eller kan
esperar tres semanas o?
jag vänta tre veckor eller?
- 151 T Och när när måste jag göra det här? Måste jag för att jag har ju kontakt med min
kontaktperson var tredje vecka är det någonting som jag måste göras få tag på det här
intyget snabbt nu eller?
- 152 AF Ja det beror ju på när det är ju bra så ju fortare du får tag på intyget desto bättre därför att
jag kan hålla på det här jobbet ett tag men jag kan inte hålla på det hur länge som helst.
- 153 T Está bien lo más rapido posible porque e puedo mantener el trabajo o sea te puedo
Det är bra så snabbt som möjligt för e jag kan behålla jobbet alltså jag kan
mantener el trabajo aquí un tiempo pero no
behålla jobbet här en tid men inte
- 154 AS ¿Cuánto tiempo?
Hur lång tid?
- 155 T Hu Hur länge kan du hålla jobbet här?
- 156 AF Jag kan hålla det här ungefär två veckor till.
- 157 T Lo puedo mantener aquí más o menos dos semanas más.
Jag kan behålla det här mer eller mindre två veckor till.
- 158 AS Vale pues entonces tengo que llamar a mi a mi contacto lo llamaré.
Ok så då måste jag ringa till min till min kontakt jag kommer ringa honom.
- 159 T Då måste jag ringa till min kontaktperson då jag kommer ringa honom.
- 160 AF M det låter jättebra.
- 161 T Suena muy bien.
Det låter mycket bra.
- 162 AF Men då tycker jag att vi gör så att jag ger dig dom här två veckor å försöka få tag på det
här intyget och så möts vi bestämmer vi ett möte om cirka två veckor igen. Och då

hoppas vi att du har med dig ditt intyg och så fyller vi i alla blanketter och skickar iväg alla papper då.

- 163 T Vale pues entonces e mantengo el trabajo aquí dos semanas y
Ok så då e behåller jag jobbet här två veckor och
- 164 AS Vale
Ok
- 165 T y acordamos una una hora nueva para vernos dentro de dos semanas y entonces hacemos
och så kommer vi överens om en en ny tid för att träffas om två veckor och då ordnar vi
el el e el e el formulario y y y
den den e den e den blanketten och och och
- 166 AS A si un formulario y un intyg si, pero el formulario no lo hago ahora no es mejor que lo
A ja en blankett och ett intyg ja, men ska jag inte fylla i blanketten nu är det bättre att
haga ahora?
jag gör det nu?
- 167 T Ska jag inte göra blanketten nu meddetsamma?
- 168 AF D jag tycker det är bättre att vi samlar dom att du kan ta absolut ta med dig det och fylla i
det men att vi samlar så vi får alla alla alla papper på samma gång så dom inte kommer på
villovägar skulle jag tro
- 169 T Es mejor que lo hace que lo hagamos todo a la vez
Det är bättre att göra att vi gör det samtidigt
- 170 AS Vale.
Ok.
- 171 T porque así no perdemos algunos papeles.
för då tappar vi inte bort några papper.
- 172 AS Vale, vale
Ok, ok
- 173 T Ok.
- 174 AF Ok, bra.
- 175 T Muy bien.
Vad bra.
- 176 AS Pues intentaré portarme bien.
Så jag ska försöka uppföra mig bra.
- 177 T Jag ska försöka å sköta mig.

- 178 AF Det låter bra.
- 179 T Suena muy bien.
Det låter mycket bra.
- 180 AF Ok då bestämmer vi att vi ses igen om två veckor.
- 181 T Ok.

Stockholms universitet/Stockholm University
SE-106 91 Stockholm
Telefon/Phone: 08 – 16 20 00
www.su.se

**Stockholms
universitet**